

10. januar 2020

Sag nr.: 2019-3491

Indkomne høringsvar til udkast til lovforslag om ændring af revisorloven og lov om formidling af fast ejendom m.v. (Gebyr for hvidvasktilsyn med revisorer og ejendomsmæglere)

FDR – Foreningen Danske Revisorer
FSR – danske revisorer

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00

Fax 35 29 10 01

CVR-nr 10 15 08 17

E-post erst@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Erhvervsstyrelsen
Att. Specialkonsulent Katie Tórsheim Voltelen
Mail til: hvidvasktilsynlovforslag@erst.dk / kattor@erst.dk

Den 3. januar 2020

Høringsvar vedrørende ændring af revisorloven (gebyr for hvidvasktilsyn med revisorer)

Med reference til lovforslag om ændring af revisorloven (indsættelse af § 49 a) skal FDR – Foreningen Danske Revisorer fremkomme med nedenstående bemærkninger til lovforslaget.

FDR – Foreningen Danske Revisorer har alene kommenteret på den del der påvirker revisorer, hvorfor ændring i lov om formidling af fast ejendom mv. ikke er kommenteret af foreningen.

Til lovforslaget til ændring af revisorloven har FDR følgende generelle bemærkninger:

1. På vegne af FDR og vores medlemmer udtrykkes dyb bekymring omkring forslaget, der indebærer at godkendte revisorer pålægges yderligere byrder i forhold til hvidvaskreguleringen. Godkendte revisorer er i forvejen pålagt øgede kontrolaktiviteter i relation til hvidvaskloven, herunder kundekend-skabsprocedurer og udvidede underretningspligter.
2. Godkendte revisorer er i forvejen pålagt gebyrer til finansiering af kvalitetskontroller og Revisor-nævn. Herudover skal revisionsvirksomhederne selv finansierer gennemførelse af kvalitetskontrol-lerne, som til stadighed bliver af et forøget omfang om dermed en betydelig byrde for godkendte re-visorer.

De ovenfor anførte forhold, vil samlet set øge byrderne for revisionsvirksomhederne (godkendte revisorer), og disse byrder vil naturligt blive overført helt eller delvist til revisionskunderne – hvorved erhvervsdrivende generelt pålægges øgede administrative (og omkostningsmæssige) byrder, hvorved erhvervslivets generelle konkurrenceevne forringes.

Til det faktuelle lovforslag, fremføres udover ovenstående – subsidiært, hvis forslaget uagtet ovenstående fremsættes:

1. Lovteksten og de tilhørende kommentarer lægger op til, at årsgebyret opkræves hos godkendte re-visorer registreret i Erhvervsstyrelsen hvert års 1. januar. FDR finder det stærkt problematisk, at geby-ret – efter lovteksten – pålægges fysiske personer, afledt af deres uddannelsesmæssige forhold (god-kendt som revisor). Dette ses ikke for andre brancher og uddannelser – hvorfor forslaget efter FDR's opfattelse er i strid med almindelig retspraksis, idet en særlig uddannelsesgruppe chikaneres via et ufravigeligt årsgebyr, der alene kan undtages igennem afmeldelse som godkendt revisor. Antallet af godkendte revisorer falder markant disse år, og udsigten til et personligt gebyr vil ikke gøre denne karrierevej mere attraktiv.

2. Det er FDR's opfattelse, at et gebyr ikke bør opkræves som et personligt gebyr – men derimod et gebyr alene rettet mod revisionsvirksomhederne, hvor gebyrets størrelse fastsættes efter antallet af tilknyttede godkendte revisor pr. hvert års 1. januar på samme måde som gebyr til finansiering af kvalitetskontrol, Revisornævn mv. Herved "rammes" alene revisorer der deltager i reelt revisionsarbejde mv., idet det må antages at alene godkendte revisorer med aktiv udøvelse af revisorgerningen indtager den af styrelsen i forslaget, anførte særligt betroede funktion.
3. Godkendte revisorer, der enten ikke er tilknyttet en godkendt revisionsvirksomhed eller som har deponeret beskikkelsen, vurderes efter FDR's opfattelse ikke at udøve hvervet og dermed indtage den særligt betroede funktion, som styrelsen i bemærkningerne til lovforslaget anfører. Det synes derfor ikke rimeligt, at revisorer uden tilknytning eller aktiv udøvelse skal opkræves et årligt gebyr.
4. Igennem opkrævning af gebyr hos revisionsvirksomheder – fremfor direkte hos den personlige godkendte revisor – opnår revisionsvirksomheden fortsat en fradragsret efter statskattelovens almindelige regler. Ved opkrævning af gebyret direkte hos den godkendte revisor, må SKAT respektere den individuelle fradragsret, idet gebyret da ikke kan undgås og dermed er nødvendigt til opretholdelse af indkomst. Fastholdes høringsforslagets formulering, hvor gebyret opkræves hos den godkendte revisor – bør styrelsen før lovforslagets fremsættelse derfor som minimum sikre at retlig afklaring af fradragsretten for den personlige godkendte revisor.

Samlet henstiller FDR til, at lovforslaget ikke gennemføres henset til ovenstående og det faktum, at revisorerne allerede i dag er pålagt øgede aktiviteter og tilvejebringelse af interne politikker mv. til imødegåelse af hvidvask.

Revisorerne påtager sig sin del af ansvaret for imødegåelse af hvidvask mv. igennem de allerede etablerede bestemmelser i såvel revisor- som hvidvasklovgivningen samt de udstedte revisionsstandarder, hvori indgår behørig risikovurdering af såvel kunde- som opgaveforhold.

FDR skønner, at de allerede etablerede udvidede kontrolforanstaltninger i bl.a. hvidvaskloven samt øget generel bevågenhed for området, har medført en stigning i tidsforbruget på kunderelevante sager med 10-15 %, som i forvejen påvirker erhvervslivets omkostningsbyrde, og dermed påvirker den samlede konkurrenceevne negativt.

Bemærkninger til ovenstående – eller behov for uddybning heraf – kan ske ved henvendelse til statsaut. revisor Per Kristensen (formand@fdr.dk).

På FDR – Foreningen Danske Revisorer's vegne:

*Per Kristensen
Bestyrelsesformand/Statsaut. revisor*

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Att.: Specialkonsulent Katia Tórsheim Voltelen

Pr. e-mail: kattor@erst.dk.

6. januar 2020

Høring over forslag til lov om ændring af revisorloven og lov om formidling af fast ejendom m.v. (Gebyr for hvidvasktilsyn med revisorer og ejendomsmæglere)

1. Indledning

Det er i forbindelse med finansloven for 2020 blevet besluttet, at revisorbranchen pålægges et nyt gebyr på sammenlagt næsten syv millioner kroner årligt til finansiering af hvidvasktilsynet med revisorerne og revisionsvirksomhederne. Ovennævnte forslag til ændring af revisorloven er en hjemmel til at opkræve gebyret fra 2021.

FSR – danske revisorer bakker op om indsatsen mod hvidvask, herunder skatte- og afgiftsunddragelse, og ser revisorbranchen som en vigtig aktør i den forbindelse, og vi vil også gerne underlægges kontrol. Det ser vi som en naturlig del af at sikre kvaliteten i professionens arbejde. Branchen har investeret massivt i systemløsninger og kontrolprocedurer, der skal sikre, at branchen kan honorere de krav, der er til blandt andet risikovurdering, undersøgelses- og underretningspligt. Revisionsbranchen betaler desuden betydelige beløb for kvalitetskontrollen med revisorbranchen. Vi vedkender os vores del af samfundskontrakten og tager som branche vores ansvar for at bekæmpe økonomisk kriminalitet.

FSR – danske revisorer er skeptiske i forhold til, at der pålægges revisorbranchen et gebyr af den størrelse, som der med lovforslaget lægges op til. Det kan vi ikke af følgende årsager, som der er nærmere redegjort for i afsnit 2-4:

- Indsatsen rettes mod de forkerte
- Gebyrets størrelse er uforholdsmæssigt højt i forhold til lignende tilsyn
- Der mangler retssikkerhed for gennemførelsen af tilsynet

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 9541
Konto nr. 2500102295

Foreningen har samtidig i de respektive afsnit nedenfor angivet **forslag** til, hvordan de ovennævnte årsager, som ligger til grund for foreningens skepsis, delvist kan afhjælpes.

Side 2

2. Indsatsen rettes mod de forkerte

Erfaringerne bl.a. fra Jyske Bank er, at stort set alle de virksomheder, som bankerne indberetter til Hvidvasksekretariatet, har fravalgt revisor, og de pågældende virksomheder har enten selv eller med bistand fra bogføringsvirksomheder eller andre opstillet og indberettet deres regnskab.

Ligeledes fremgår det af SØIKs "Hvidvask i Danmark. Den nationale risikovurdering 2018" (side 23f), at "revision kan være en kontrolinstans, da selskabet derved har en (uafhængig) revisor til at gennemgå selskabets regnskab, økonomi, struktur m.m. Udgangspunktet er, at selskaber skal have revideret deres regnskaber. Mindre selskaber kan dog fravælge revision, hvis de opfylder særlige betingelser vedrørende balancesum, nettoomsætning og antal medarbejdere. For offentligtgjorte regnskaber pr. 30/6-2017 havde 3,9 af IVS'erne og 28,2% af ApS'erne fået revideret deres regnskaber (Dansk Erhverv, Experian og Danske Revisorer 2017).

Ifølge Jyske Banks havde 622 ud af 625 indberettede virksomheder med mistænkelige transaktioner ikke tilknyttet en revisor. Det svarer til 99,54 pct.

Endelig konkluderer den svenske Riksrevisions undersøgelse af deres lempelser af revision: "Många bolag valde bort revision efter reformen og benägenheten att välja bort revision är större i branscher med hög risk för ekonomisk brottslighet och skatteundandragande" (side 6).

Foreningen har forståelse for, at en øget tilsynsindsats er nødvendig for at opnå en bedre rating i forbindelse med næste FATF-rapportering. Men foreningen har også noteret sig, at kritikken i den seneste rapport¹² særligt går på, at der ikke

¹ <https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2017/avskaffandet-av-revisionsplikten-for-sma-aktiebolag---en-reform-som-kostar-mer-an-den-smakar.html>

² Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures, Denmark Mutual Evaluation Report 2017, anbefaling nr. 5 vedr. tilsyn: "Ahead of proposed legislative changes to licence currency exchange providers, Denmark needs to identify currently unregistered entities operating in this sector. Denmark should also provide or registration of undertakings and persons that otherwise commercially provide the same services as lawyers, state authorized public accountants, registered public accountants, and real estate agents, such as tax advisors and external accountants.")

sker tilstrækkelig identifikation og registrering af virksomheder og personer, som levere ydelser såsom skatterådgivning og bogføring.

Side 3

På den baggrund virker det uforståeligt, at der Erhvervsstyrelsen nu intensiverer tilsynet med godkendte revisorer, et tilsyn som tilmed skal betales af branchen. Hvorimod ikke godkendte revisorer, bogføringsvirksomheder, rådgivningsvirksomheder, virksomhedsoprettere mv. – de tæller mere end 7.000 virksomheder - tilsyneladende helt slipper for gebyr.

Forslag

Der indgår ordene "revision" eller "revisor" i navnet på en del af de virksomheder, hvor Erhvervsstyrelsen har truffet afgørelser om manglende overholdelse af hvidvaskreglerne, jf. ovenfor, men hvor der ikke er tale om godkendte revisionsvirksomheder. Erfaringsmæssigt vildleder det ofte kunder, når der indgår enten "revisor" eller "revision" i en virksomheds navn, idet de tror, at de har engageret sig med en godkendt revisor/revisionsvirksomhed, hvilket ikke er tilfældet. Tilstedeværelsen af betegnelserne "revisor" og "revision" i virksomhedsnavne, hvor der ikke er tale om godkendte revisionsvirksomheder, er således problematisk.

For at forbedre beskyttelsen af virksomhederne/kunderne og undgå vildledning, foreslås det at udvide beskyttelsen i revisorlovens § 13 til også at omfatte, at ordene "revision" og "revisor" samt sammensætninger hermed kun må indgå i navnet på godkendte revisionsvirksomheder.

En sådan bestemmelse bør let kunne administreres digitalt, da det via CVR-registret kan gøres muligt kun at bruge betegnelserne "revisor" og "revision" i navnet på virksomheder, der er i registret over godkendte revisionsvirksomheder.

Desuden foreslås det - henset til at SØIK selv skriver, at legale virksomhedskonstruktioner er en højrisikogruppe – at der bliver udført en analyse af selskaber, deres risikoeksponering for hvidvask, deres evt. involvering i hvidvask og evt. tilknytning til en godkendt revisor efter svensk forbillede og baseret på fx de erfaringer, som Jyske Bank har gjort sig.

3. Gebyrets størrelse er uforholdsmæssigt højt i forhold til lignende tilsyn

Ifølge Erhvervsstyrelsen vil omfanget af tilsynsbesøg i revisionsvirksomheder stige til 65 i 2020 og 90 i hvert af årene 2021 og 2022. Desuden forventes det, at hvert

tilsynsbesøg vil kræve i gennemsnit 120 timer. Erhvervsstyrelsen har desuden oplyst, at det foreslåede opkrævede gebyr fra revisorerne alene skal finansiere hvidvaskkontrol hos revisorerne.

Forslaget vil i realiteten betyde, at antallet af hvidvasktilsyn hos revisionsvirksomheder formentlig vil blive lige så højt eller højere end antallet af det antal kvalitetskontroller, der gennemføres i henhold til revisorloven.

Hertil kommer, at hvor en kvalitetskontrol i en ikke PIE-revisionsvirksomhed i gennemsnit tager mindre end 30-40 timer inklusive Erhvervsstyrelsens revisortilsyns sekretariats sagsbehandlingstid, forventes det at et hvidvasktilsyn tager det 3-4 dobbelte antal timer.

Det høje antal timer, som et hvidvasktilsyn forventes at tage, kan desuden ikke undgå at rejse spørgsmål om, hvorvidt der er behov for at se på hvidvask-sekretariatets sagsbehandling, herunder specielt på, om sagsudvælgelsen er tilstrækkeligt risikobaseret, og hvorledes den kan forbedres, således som også FATF-rapporten anbefaler.

Gebyrstørrelser

Kvalitetskontrol:

PIE-revisorer: kr. 1.130 kr.

Non-PIE-revisorer: 1.785 kr.

Foreslået gebyr pr. revisor for hvidvasktilsynet:

2020: 1.540 kr.

2021: 2.090 kr.

Forslag

FSR – danske revisorer foreslår på baggrund af ovenstående, at der i lovforslaget indsættes en evalueringsbestemmelse, så der ved udgangen af 2023 foretages en evaluering af gebyrordningen med henblik på at konstatere, om der er behov for et tilsyn af det omfang, der med lovforslaget er lagt op til.

Da den foreslåede gebyrordning skal hvile i sig selv og ikke må overstige de faktisk afholdte udgifter, foreslår foreningen, at der - henset til gebyrets størrelse - etableres en løbende rapportering på time- og ressourceforbrug.

4. Der mangler retssikkerhed for gennemførelsen af tilsynet

Hvidvaskkontrollen i PIE-revisionsvirksomheder foretages i dag af Erhvervsstyrelsens Hvidvasktilsyn. De PIE-revisionsvirksomheder, der de seneste år er blevet hvidvaskkontrolleret, har følgende erfaringer:

- Ingen kommunikation fra hvidvasktilsynets side om tidsforløb, materialelister, hvem gør hvad osv.

- Ikke muligt at få vejledning i forbindelse med kontrollen. Typisk gengives blot kommentarerne fra lovforslaget f.eks. i relation til hvilke ydelser, revisorer leverer, som ikke er omfattet af hvidvasklovens krav om identitetsoplysninger/kundekendingsprocedurer.
- Forhold, hvor hvidvasktilsynet ikke er enige med virksomheden, rapporteres først ved udkast til rapport og ikke i tilknytning til gennemførelse af kontrollen
- Meget langsommelig afrapportering. Det tager 1 år, før at en revisionsvirksomhed får udkast til rapport. Desuden er det meget svært at få konkrete svar på "svære spørgsmål".
- Sammenblanding af de forskellige kontrolformer, f.eks. foretager hvidvaskkontrollanterne nogle gange egentlig kvalitetskontrol, som defineret i revisorloven, hvilket er et problem, idet kvalitetskontrollen skal følge de regler og procedurer, der er fastsat herom i revisorloven og relevante bekendtgørelser.

Ved udførelse af kvalitetskontrollen med revisionsvirksomhederne er der i EU-lovgivningen, i revisorloven, i bekendtgørelsen om kvalitetskontrollen samt i skriftlige retningslinjer om udførelse af kvalitetskontrollen opstillet krav til og retningslinjer for, hvordan en kvalitetskontrol gennemføres. Det gælder f.eks. kompetencekrav til de personer, der udfører kontrollen, kontrollens indhold og omfang, udtagelse til kontrol samt afslutning og rapportering om kontrollens resultat.

Ovenstående giver revisionsvirksomhederne og de revisorer, der bliver kontrolleret, en retssikkerhed for, at gennemførelsen opfylder de forvaltningsretlige principper, herunder lighedsgrundsætningen og officialmaksimen. Sådanne retningslinjer findes ikke ved udførelse af hvidvaskkontrollen, hvorfor der mangler retssikkerhed for udførelsen.

Desuden er der med de standarder, der gælder ved revision, et godt grundlag for at konstatere, om reglerne er overholdt. Der er ikke tilsvarende standarder eller retningslinjer for, hvordan hvidvask-reglerne skal opfyldes, hvorfor de aktører, som skal overholde reglerne, har sværere ved at vide, om de opfylder reglerne rigtigt.

I forhold til hvidvaskområdet har branchen allerede efterspurgt vejledninger målrettet branchen, så der er fælles forståelse for rækkevidden af hvidvaskloven i praksis for revisorer for at forebygge en forventningskløft. Mere branchemålrettet

fokus på vejledninger og information kunne i højere grad løfte kvaliteten af den fælles hvidvaskindsats i stedet for at afvente tilsyn og tilbagemelding på disse.

Side 6

Forslag

Der etableres forhold omkring udførelsen af hvidvasktilsyn i stil med de forhold, der gælder ved kvalitetskontrollen, herunder specielt retningslinjer for, hvordan hvidvaskreglerne opfyldes samt for kontrollens udførelse.

Der tilføres Erhvervsstyrelsen ressourcer, kompetencer og praktisk erfaring på hvidvaskområdet, som dels gør det muligt at gennemføre og afslutte en kontrol indenfor en rimelig tidshorisont, f.eks. 3 måneder, og dels kan rådgive om og udarbejde retningslinjer, f.eks. i relation til hvilke ydelser, revisorer leverer, som ikke er omfattet af hvidvasklovens krav om identitetsoplysninger/kundekendskabsprocedurer.

5. Andre forhold

Gebyrer for kvalitetskontrol, undersøgelser og Revisornævnet opkræves gennem revisionsvirksomhederne. Argumentet herfor har været, at det var det nemmeste for Erhvervsstilsynet. Ulempen har været, at nogle revisorer bliver dobbeltopkrævet, hvis de er tilknyttet flere revisionsvirksomheder, f.eks. holding-virksomheder.

Det nye gebyr foreslås jf. lovbemærkningerne opkrævet hos den enkelte godkendte revisor. Det vil sige, at det vil blive opkrævet på en anden måde end de eksisterende gebyrer. Det må alt andet lige være omkostningstungt og foreningen foreslår, at det nærmere redegøres for baggrunden for den forskellige opkrævningsmetoder. Foreningen foreslår, at spørgsmålet inddrages i de overvejelser om opkrævningen for Revisortilsynet, Undersøgelsesinstituttet og Revisortilsynet, som pt. foregår. Hvis opkrævningsmåden bliver ændret, skal det dog sikres, at der ikke opkræves gebyrer for ikke aktive revisionsvirksomheder, dvs. for rene holdingvirksomheder.

Med venlig hilsen

Vibeke Sylvest
chefkonsulent, cand.jur.